

Berlin / Dortmund, 22.05.2025

**Almanya Türkçe ve Çok Dilli Eğitim Birliği-BTMB ile
Almanya Türk Veli Dernekleri Federasyonu-FÖTED'in Görüş Yazısı
„Türkçenin eğitim sistemindeki geleceği,
bugün gösterilecek kararlılığa bağlıdır!“**

Özellikle son dönemlerde Almanya'da Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları ile başta DİTİB ve Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumlar aracılığıyla, Türkçe Dersleri hafta sonları veya akşam saatlerinde kurslar şeklinde verilmeye çalışılmaktadır. İlk bakışta olumlu gibi görünen bu durum, Türkçe Derslerinin Ana Dili Dersleri kapsamında okullarda verilmesi için yaklaşık elli yılı aşkın süredir verilen mücadeleye darbe vurmaktadır. Zira bu tür kurslar, devlet okullarındaki resmi Ana Dili Derslerinin yerine geçebilecek alternatifler olarak sunulmakta ve böylece Türkçenin okul sistemi içinde yer alabilmesini zayıflatmaktadır. Bunun sonucunda, Türkçe Dersi birçok eyalette ya müfredat dışı bırakılmakta ya da yeterli öğrenci sayısı bulunmadığı gerekçesiyle açılmamaktadır.

Türk toplumu olarak yıllar süren yoğun mücadelemiz sonucunda, bazı eyaletlerde Türkçeyi köken dili, ikinci veya üçüncü yabancı dil olarak Alman okul sistemi'ne dahil ettirmeyi başardık. Bu çok önemli bir kazanımdır ve korunması, geliştirilmesi şarttır.

Türkçe Dersleri, Eyalet Eğitim Bakanlıklarına bağlı öğretmenlerin yanı sıra bazı eyaletlerde Türkiye Cumhuriyeti'nin ikili anlaşmalarına bağlı olarak okul bünyesinde verilmektedir. Bu eyaletlerde önümüzdeki dönemde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) üzerinden „yurt dışındaki vatandaş ve soydaşlarımızın kültürel bağlarının korunması ve güçlendirilmesi amacıyla “ yurt dışında istihdam edilmek üzere sınavla - yerel düzeyde - sözleşmeli öğretmenlerin de görevlendirilmesi söz konusudur. Aynı zamanda, Türkiye Cumhuriyeti tarafından görevlendirilen öğretmenlerin verdiği derslerin, giderek okul dışında sunulmaya başladığını da gözlemlemekteyiz. Bu gelişmeyi kuşku ile izlemekte ve mevcut eleştiri ve eksikliklere rağmen bu derslerin okul içinde verilmesinin doğru olduğunu düşünmekteyiz.

BTMB ve FÖTED'in konuya ilişkin görüşleri şunlardır:

- Okullarda verilen dersler resmi eğitim sisteminin bir parçası olarak pedagojik formasyon almış öğretmenler tarafından verilmekte, herkese açık ve devlet tarafından denetlenmektedir. Cami ve derneklerde verilen dersler ise gönüllülük esasına dayanır ve resmi eğitimle eşdeğer görülmez. Bu durum, Türkçenin resmi bir ders olarak kabulünü ve değerini zayıflatır, toplumda Türkçenin okul eğitim sisteminin bir parçası olmadığı, yalnızca dini ve etnik gruplar için sunulduğu algısını güçlendirir. İstmeden de olsa, Türkçeyi toplumdan ayırıştırılmış bir cemaat dili konumuna indirger. Bu da Türkçeye yönelik var olan önyargıları pekiştirir ve politik baskılara açık hale getirir.

- Türkçe Dersleri, resmi eğitim kurumlarının sorumluluğundadır. Okulda verilen derslerde müfredat, öğretmen kalifikasyonu ve ölçme değerlendirme standartları devlet tarafından belirlenir ve denetlenir. Cami ve derneklerde bu standartlar sağlanamaz; eğitim kalitesi ve içeriği kişilere ve kurumlara göre değişir. Bu da dil eğitiminin ciddiyetini ve akademik düzeyini düşürme tehlikesini içerir. Bu derslerin cami, dernek ya da benzeri okul dışı yapılarda yürütülmesi edinilmiş kazanımları zayıflatacaktır.
- Türkçenin okul sisteminde yer alması, çocuklarımızın hem ana dillerini güçlendirmelerine hem de Alman toplumunda eğitim hakkı ve çok dillilik politikası çerçevesinde eşit bireyler olarak yer almalarına katkı sağlar.
- Türkçe Derslerinin Alman eğitim sistemi içinde, okul çatısı altında resmi ve notla değerlendirilen bir branş dersi olarak verilmesi, çocuklarımızın hem ana dillerine hem de eğitim haklarına sahip çıkmanın temel bir parçasıdır.

BTMB ve FÖTED'in konuya ilişkin önerileri şunlardır:

- Türkçe Dersleri uzun vadede Alman eğitim sisteminin bir parçası olarak, okullarda, notla değerlendirilen ve karnelere işlenen branş dersi olarak verilmelidir. Bu ilkenin tüm eyaletlere yayılması ve eksiksiz ve kararlılıkla uygulanması Türkçenin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.
- Türkiye Cumhuriyeti kurumlarından beklentimiz, Eyalet Eğitim Bakanlıklarının denetiminde verilen Türkçe Derslerinin desteklenmesi, geliştirilmesi ve bazı eyaletlerde MEB öğretmenleri tarafından verilen dersler için de konsoloslukların ve eğitim ataşeliklerinin yetkili eyalet eğitim bakanlıkları ile iletişime geçerek, bu derslerin, okul dışı faaliyet konumundan çıkarılıp, okul içinde sürdürülebilmesi için Alman eğitim kurumları ile gerekli uzlaşmaların sağlanmasıdır.
- Tüm yetkilileri ve kurumları, bu konuda ortak bir kararlılık göstermeye ve yılların emeğiyle kazanılmış olan bu hakkı birlikte korumaya çağırıyoruz.

„Türkçenin eğitim sistemindeki geleceği, bugün gösterilecek kararlılığa bağlıdır!“

**Almanya Türkçe ve Çok Dilli Eğitim
Birliği (BTMB)**

**Almanya Türk Veli Dernekleri
Federasyonu (FÖTED)**